

stok. Det kunne sikkert gøres i målestokken 1:200.000, men man ville da komme op på et samlet antal kortblade på ca. 60.

Man kunne endelig også gå den vej at behandle visse hovedregioner, såsom Oslofjord-området, Sydvestlandet og Trondheimbygden i større målestok, men derved ville helhedspræget naturligvis gå tabt.

Hovedtrækkene af Norges bebyggelsesgeografi kommer imidlertid klart frem, f. eks. hele Oslo-regionens meget komplicerede karakter. Blad 3 giver således et meget anskueligt billede af storbygderne og de lange, smalle dalbygder. Ligeledes er Vestlandskortene meget slående, og forskellen mellem den rene kystbebyggelse og fjordbygderne er iøjnefaldende og klar. Det er meget interessant at foretage en sammenligning med Söderlund-kortet på grundlag af folketællingen 1910, idet man på denne måde får et stærkt indtryk af befolkningsforskydningen i det for Norge så vigtige tidsrum 1910—50. Industribygdernes fremvækst præger billedet, men også andre faktorer gør sig gældende.

Fra dansk side fortjener dette kortværk stor opmærksomhed. Det er muligt, at kortværket til elementær undervisning i vort land er for kompliceret, men det burde i en eller anden form indføres i den grundlæggende kundskab om Norge, fordi det giver et klart billede af det fundamentale i den norske befolknings fordeling. Det er også i noget omfang anvendeligt for mere vidtgående geografiske behandlinger, men her møder man visse grænser, fordi selve fremstillingsformen som ovenfor omtalt gør det vanskeligt at udrede de forskellige bebyggelsestyper, idet man vel kan opnå en oversigt over hovedregionerne, men ikke over detaillerne i disse.

Niels Nielsen.

Centre de Documentation Cartographique et Géographique. *Memoires et Documents.* Tome V 1956. Service des Publications du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris.

A. Carte morphologique du Bassin de Paris.

B. L'actualité géographique en France.

Studiet af landskabsformerne har betydelige traditioner i fransk geografi. I årene efter 1910 samlede således Emanuel de Martonne studenter og unge forskere fra hele Jorden og inspirerede en hel generation af morfologer. Senere er hans gerning ført videre af Cholley og dennes medarbejdere, og ved en række franske universiteter og institutioner drives morfologiske studier med stor energi og med en stedse stigende effektivitet.

Det her foreliggende arbejde behandler de morfologiske forhold i Pariser-Bassinets og danner den foreløbige afslutning på adskillige menneskealdres virksomhed, idet denne region gennem lange tider er blevet indgående studeret. Man har allerede nogle gange forsøgt en sammenstilling af resultaterne, bl. a. ved fremstilling af morfologiske kort over Pariser-Bassinets. Denne kundskab er kommet til at spille en stor rolle, fordi området har tjent som type-lokalitet, ikke blot i fransk geografi, men også i den internationale uddannelse i morfologi og regional-geografi. Det billede, nærværende publikation giver, er imidlertid langt rigere end ældre tiders fremstillinger. Dette skyldes i første række, at en lang række af Frankrigs ypperste morfologer har deltaget i feltarbejdet, idet man har delt opgaven rent regionalt.

Blandt medarbejderne kan således nævnes Cholley (Sorbonne), Madame Beaujeu-Garnier (Lille), Journaux (Caen) og Tricart (Strasbourg). Den almindelige indledning er udarbejdet af Cholley. En anden omstændighed er medvirkende til, at denne fremstilling af Pariser-Bassinets morfologi er langt mere indgående end nogen tidligere, nemlig det forhold, at en række unge forskere i de senere år har gennemført regionale bearbejdelser af navnlig rand-områderne, og at man gennem en lang række special-analyser har vundet dybere klarhed over væsentlige sider af systemets udvikling.

For nordeuropæiske geografer har dette arbejde stor betydning, derigennem at man her har fået en meget detailleret og righoldig analyse af de landskabsformende kræfters virksomhed og resultaterne af denne i et landskab, hvor nedisninger ikke har grebet forstyrrende ind. I formel henseende viderefører værket franske geografers fornemme traditioner. Det er en intellektuel nydelse at læse denne klare og koncentrerede fremstilling af et yderst indviklet system af processer og resultater.

Det ledsagende kort i 1:400.000 indeholder en forbavsende mængde detaljer og vil utvivlsomt blive anvendt ved talrige fremtidige ekskursioner og videnskabelige feltarbejder, og det er samtidig lykkedes at bevare hovedinddelingen i morfologiske enheder så klart, at man vil kunne bruge kortet også i den videregående geografiske uddannelse.

Man bør i det hele taget være opmærksom på skriftserien „Memoires et Documents“, der indeholder en række betydelige arbejder, og ikke mindst vil denne fremstilling af Pariser-Bassinets morfologi blive modtaget med glæde af alle, som har haft kontakt med fransk morfologisk skole.

Niels Nielsen.